Poštnina plačana v gotovini

Maribor, četrtek 3 oktobra 1935

Štev. 224 Leto IX. XVI.

Cena 1 Din

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA"

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Krvava vihra se pričenja

Mobilizacija fašizma v Italiji in vojske v Abesiniji - Italijani prodirajo v Danakil - Francija pred usodno odločitvijo - Tudi Amerika in Nemčija na strani Anglije - Italija grozi vsemu svetu

Mobilizacija fašizma

RIM, 3. oktobra. Včeraj ob 16. uri so vse sirene in vsi zvonovi v Italiji naznanili splošno mobilizacijo vsega fašizma, kateremu se je pa pridružilo tudi ostalo prebivalstvo, tako, da je bilo od Brenerja do Sicilije zbranih nad deset milijonov ljudi, ki so pričakovali po radiu besede Benita Mussolinija. Mussolini je spregovoril v Rimu pred 300.000 ljudmi in so njegov govor prenašale vse italijanske radiopostaje, povsod so pa bili postavljeni na javnih prostorih zvočniki. Mussolini je dejal:

Mussolinijev govor

»Črne srajce, možje in žene Italije! Italijani onstran gora in onstran morij, poslušajte me! Za našo domovino bije danes zgodovinska ura. 20 milijonov Italijanov je zbranih danes po vseh italijanskih mestih, kar predstavlja največje ljudsko zborovanje, ki ga je kdaj beležila zgodovina. Teh 20 milijonov je enega srca in ene odločnosti. Ta manifestacija naj dokaže, da je identičnost med Italijo in fašizmom popolna, absolutna in nespremenljiva. Kdor trdi nasprotno, pač ne ve, kaj pomeni fašistična Italija izza leta 1925. Že več mesecev se valijo množice naše vojske proti svojemu cilju in v teh zadnjih urah je postal njihov tempo hitrejši in nevzdržljiv. Toda ni samo armada, ki koraka nasproti svojemu cilju, temveč tudi 44 milijonov Italijanov, ki korakajo s to armado skupno, kaiti zgodila se je Italiji največja krivica, da se ji odreka prostor na solncu.

Ko je leta 1915. Italija položila svojo usodo v druge roke, je povsod zavladalo nepopisno veselje, toda po doseženi skupni zmagi, ki je prinesla Italiji velike žrtve 670.000 mrtvih, 400.000 invalidov in 1,000.000 ranjencev, so se vsedli odgovorni faktorji za zeleno mizo in nam vrgli nekaj drobtin s kolonialne pojedine ostalih. Trinajst let smo trpeli, toda oklep okoli nas je postajal vedno tesnejši. Sedaj je tega dovolj. Nočem verjeti dokazom, da se bo pravi francoski narod udeležil sankcij proti Italiji. Prav tako ne verjamem, da bi hotel pravi angleški narod prelivati svojo kri in spraviti Evropo v katastrofo zato, da bi stopil v obrambo afriškega naroda, ki nosi žig barbarstva in ni vreden, da se prišteva med civilizirane narode. Toda kljub vsemu temu ne smemo pozabiti na možnosti jutrišnjega dne.

Na gospodarske sankcije bomo odgovorili z našo disciplino, z našo požrtvovalnostjo. Na vojaške ukrepe bomo odgovorili z vojaškimi ukrepi, na dejanja z orožjem pa z dejanji z orožjem. Nihče naj ne misli, da bo naš narod klonil, kaiti narod, ki ima svoje upe v bodočnost, ne more ravnati drugače.

Še enkrat izjavljam kategorično in svečano vsem Italijanom, ki me poslušajo, da bom poizkusil vse, da se prepreči, da bi se spor za kolonije izprevrgel v evropski spor.

Mobilizacija v Abesiniji

ADIS ABEBA, 3. oktobra. **Italija je pričela vojne operacije proti Abesiniji in je prekoračila abesinsko mejo v smeri proti gorovju Mussali. Italijani so vdrli na abesinsko ozemlje pokrajine Danakil, približno 50 km daleč, niso pa nikjer naleteli na abesinsko vojsko, ki tega docela puščavskega ozemlja sploh ne namerava braniti, ampak bo počakala na italijanske čete v gorovju Mussali. Pač pa so italijanske čete naletele na nomadska plemena, ki žive v danakinski puščavi in se z njimi spopadla. Pričetek italijanskega napada na drugih obmejnih sektorjih se pričakuje vsak trenutek. V zvezi s tem je abesinski cesar sinoči razglasil ukaz o celokupni mobilizaciji.**

Nevarnost na Rdečem morju

ADIS ABEBA, 3. oktobra. Iz Belgije prihajajo sem velike pošiljatve orožja in municije, zlasti strojnic. Pričakuje se, da bo Anglija vsak trenutek ukinila prepoved uvoza svojega orožja v Abesinijo. Zatrjuje se, da leže velike pošiljatve orožja iz Anglije že pripravljene za ta trenutek v Sudanu in v angleški Somaliji. Po zanesljivih poročilih z Rdečega morja, je priplulo tjakaj več italijanskih podmornic in drugih ladij, **katerih namen bo zaustavljati tuje ladje in ugotavljati, če morda ne vozijo orožja in municijo za Abesinijo.** Pripravljajo se pa tudi Angleži, da to italijansko namero preprečijo in obstoja zaradi tega velika nevarnost, **da bi se mogel prvi spopad med italijanskim in angleškim brodovjem izvršiti prav v Rdečem morju.**

Nagle priprave Anglije

LONDON, 3. oktobra. Angleška vlada je na včerajšnji seji, kakor vse kaže, sklenila brezpogojno seči po sankcijah proti Italiji. Po seji vlade je imel ministrski predsednik Baldwin z zunanjim ministrom Hoarejem in zastopniki vojske, letalstva in mornarice dolgo konferenco, na kateri so bile sklenjene podrobnosti glede nadaljnje angleške akcije. Čete v Indiji so dobile nalog, da morajo biti strogo pripravljene za takojšen odhod v angleško Somalijo. Enaka pripravljenost je razglašena tudi v Sudanu in v Egiptu. Zelo naglo je tudi gibanje vse angleške mornarice v Sredozemskem in Rdečem morju ter Indijskem oceanu.

Opazovalna komisija

ŽENEVA, 3. oktobra. **Popoldne se sestane odbor trinajstih k seji, da sklene o odpošiljatvi opazovalcev v Abesinijo. Angleška delegacija je odločno za odpošiljatev take komisije. S pomočjo letal bo mogoče komisiji z meje francoske Somalije opazovati ves teren, v katerem italijanske čete že prodirajo. Ker pa meje tam še niso točno določene, se morajo Italijani še vedno izgovarjati, da niso vdrli niti pedi abesinske zemlje.**

Pred usodno odločitvijo

PARIZ, 3. oktobda. **Jutri, v petek, bo seja francoske vlade, ki bo stala v znamenju najvažnejše odločitve po svetovni vojni. Na dnevnem redu bo vprašanje končnega stališča Francije v italijansko-abesinskem sporu. Francoska vlada se mora odločiti ali za predloge Anglije in Društva narodov, ali za Italijo. Diplomatska pogajanja med Parizom in Londonom se mrzlično nadaljujejo. Zdi se, da Francija načelno ni nenaklonjena angleškim predlogom, da pa vendar zahteva od Anglije, da ji popolnoma nadomesti Italijo. Francija zahteva tudi garancijo za Avstrijo in Klajpedo. Razen tega naj francosko-angleški vojaški dogovor zamenja italijansko-francoskega. Po poročilih iz Londona, je to zadnje vprašanje že rešeno, ker je angleški generalni štab že izdelal do podrobnosti angleško-francosko vojaško pogodbo in jo celo proti volji vsilil angleški vladi. Vendar v tej pogodbi Anglija ne garantira Franciji drugega, kakor le mejo na Reni, ne prevzema pa obveznosti glede Avstrije in Klajpede. Francoska levica je absolutno za Anglijo in za sankcije proti Italiji, desnica pa se nagiba bolj k Italiji. Ako se Lavalova vlada ne bo odločila za Anglijo, obstoja resna nevarnost, da jo bodo levičarji zrušili. Splošno pa prevladuje prepričanje, da se Francija na zadnje le ne bo mogla odločiti drugače, kakor za Društvo narodov in s tem za sankcije.**

PARIZ, 3. oktobra. Ministrski predsednik Laval se drevi sestane z lordom Edenom, ki se na poti iz Londona v Ženevo ustavi v Parizu. Razpravljala bosta o stališču Anglije in Francije ter skupnih ukrepih v primeru uporabe sankcij proti Italiji.

Stališče drugih držav

PARIZ, 3. oktobra. V diplomatskih krogih se trdi, da stoji francoski mornariški minister Pietri v vprašanju sankcij na stališču, da Francija ne more ohraniti pasivne vloge. Zdi se, da bo njegovo stališče prejeto tudi na jutrišnji seji vlade in da bo zaenkrat prepuščeno kot pomorsko oporišče Angležem pristanišče v Toulonu. Ako bi italijanska mornarica napadla angleško, ji bo v tem primeru seveda morala francoska mornarica na pomoč. Po poročilih iz drugih držav je gotovo, da bo USA uredila svojo nevtralnost v povoljnem smislu za Društvo narodov. Nemčija bo odločno stala na strani Anglije, Rusija pa dela še težkoče, ker hoče izsiliti od Anglije sklenitev vzhodnega pakta in garancije proti Japonski ter Nemčiji.

Strah v Italiji

RIM, 3. oktobra. **Spričo važnosti jutrišnje seje francoske vlade se opaža po vsej Italiji velika nervoznost. Ako Francija sprejme angleške predloge, bo to pomenilo, da ostane Italija popolnoma osamljena in se sklene okoli in okoli nje obroč. Italijanski listi pišejo o strašni možnosti, da bi se moglo zgoditi, da bi se spopadle italijanske in francoske ladje. Toda Italija bo, ako se obroč okoli nje zares sklene, storila vse, da ta obroč razbije.**

Obsedno stanje v Bolgariji

Vlada je v zadnjem trenutku preprečila nov državni prevrat

SOFIJA, 3. oktobra. **Bolgarska vlada je izdala proglas na bolgarski narod, v katerem ga obvešča o razglasitvi obsednega stanja v zvezi z odkritimi zarotami. Vsi voditelji zarote so aretirani. Med njimi je na prvem mestu Damjan Velčev, ki je bil aretiran v Slivnici. Prav tako so aretirani tudi vsi drugi voditelji zarote, med njimi veliko število generalov, voditeljev skupine »Zveno« in zemljedelcev. V proglasu se apelira na ljudstvo, naj se skupaj z vojsko postavi v obrambo domovine. Obsedno stanje je proglašeno povsod. Izredna sodišča so že pričela poslovati. Današnje proslave obletnice nastopa kralja Borisa so zaradi tega odgodene na poznejši čas.**

AVSTRIJA ZAPUSTI ITALIJO?

PRAGA, 3. oktobra. Tukajšnji listi poročajo senzacionalno vest, da se pripravlja pritegnitev Avstrije k trozvezi Nemčija-Poljska-Madžarska. Nemčija bi sklenila z Avstrijo petletno pogodbo o nevmešavanju in nenapadanju, Avstrija pa bi morala opustiti vse nadaljnje preganjanje narodnega socializma, ki bi dobil nalog, da opusti vse svoje akcije v Avstriji in proti Avstriji. Avstrija bi v tem primeru prekinila svoje prijateljstvo z Italijo in se popolnoma priključila omenjeni zvezi. Kakor se zatrjuje, na Dunaju temu niso nenaklonjeni in so zadevna pogajanja v polnem teku.

MADŽARSKA UVEDLA SPLOŠNO VOJAŠKO OBVEZNOST.

PRAGA, 3. oktobra. »Večer« poroča iz Budimpešte, da bo svetovna javnost že čez nekaj dni stavljena pred novo presenečenje. Madžarska je namreč po vzgledu Nemčije uvedla splošno vojaško obveznost. Nabori so že dovršeni in se bo vpoklic rekrutov izvršil 1. januarja prihodnjega leta. List opozarja Društvo narodov, naj prepreči izvedbo teh načrtov.

Na torišču domače politike

Časniške gredice

Veternica se obrača po vetru. Pod tem naslovom objavlja zadnja »Volksstimme«: »Sprememba na vladi je povzročila v kratkem času, da se je tudi vrsta trdnih značajev preorientirala, t. j. spremenila barvo. To politično svojstvo, prilagoditi se okolici, je žal zelo razpaseno. Da navedemo le primer: V neki hiši je bilo pred »prevratom« 7 naročnikov »Jutra« in 3 »Slovenca«, sedaj pa ni nobenega naročnika »Jutra« več, zato pa je 9 naročnikov »Slovenca«. O ti ljuba veternica!« — Mi te hiše ne poznamo in zato vesti ne moremo potrditi, vemo pa, da so nekateri, ki so odpovedali napredne liste, motivirali to — z znižanjem dohodkov. Sodeč po omenjeni notici v »Volksstimme« torej to ne drži?

Razpoke v JRZ. Tukajšnja »Volksstimme« piše: »Iz Beograda poročajo: Nezadovoljni del srbskih radikalov se pripravlja na izdajanje svojega lastnega opozicionalnega glasila. Skupina je za spremembo obstoječega režima.«

Domači problemi

Poglavje o „Neprijetni dediščini"

Glasilo JRZ za dravsko banovino »Slovenec« je prinesel v številki 225 z dne 1. oktobra t. l. člančič pod naslovom »Neprijetna dediščina«. V omenjenem člančiču je toliko povsem neosnovanih trditev in toliko dokazov neinformiranosti, da smo primorani dati nekaj stvarnih pojasnil.

K precej neumljivim trditvam glede vodstva mariborske občine v času od prevrata pa do 30. novembra 1931 bi navedli samo sledeča dejstva:

1. Do občinskih volitev 26. aprila 1921. so vodili mariborsko mestno občino imenovani **komisarji.** Prve volitve po prevratu v maribossko občinsko upravo so se vršile dne 26. aprila leta 1921. Pri teh volivah so dobile takratne stranke sledeče število glasov: SLS 496, IDS 499, socialisti 940, komunisti 325 in narodni socialisti 679 glasov.

Na podlagi takega rezultata je bil izvoljen za župana g. **Viktor Grčar,** ki je vodil mariborsko občinsko upravo do občinskih volitev, ki so se vršile dne 21. septembra 1924.

2. Pri volitvah dne **21. septembra 1924.** so nastopile vse slovenske meščanske stranke s skupno listo kot **»Narodni blok«.** Ta skupna lista je dobila tedaj 2405 glasov in so druge liste ostale v manjšini, in sicer socialni demokrati z 960, domača gospodarska lista z 994, kandidatna lista delavske skupine z 190 in Zagorski s 143 glasovi. Na tej kandidatni listi so bili **ravnotako g. dr. Leskovar in g. dr. A. Juvan, kakor tudi g. dr. Franjo Lipold in so bili tedaj vsi izvoljeni z enakim številom glasov.** V »Narodnem bloku« izvoljeni člani mestnega občinskega sveta so izvolili za **župana dr. Leskovarja in z enakim številom g. dr. F. Lipolda za podžupana.** To stanje je trajalo do prihodnjih občinskih volitev, ki so se vršile dne 18. decembra 1927.

3. Na podlagi rezultata omenjenih volitev se je zopet napravil med meščanskimi strankami kompromis na približno **isti bazi,** kakor pri formaciji narodnega bloka in je bil na občinski seji dne 14. januarja 1928 izvoljen za **župana g. dr. A. Juvan in z enakim številom glasov g. dr. Franjo Lipold za podžupana.** Takšno je bilo stanje do razpusta občinskega sveta v januarju 1929., ko so bili isti člani mestne uprave zopet imenovani v mestni občinski svet.

4. Z odlokom od **30. novembra 1931.** je banska uprava razrešila funkcije članov mestnega sveta takratnega župana g. dr. A. Juvana in nekatere druge člane mestnega sveta. Z istim odlokom je bil imenovan za župana takratni podžupan g. dr. Franjo Lipold, ki je bil razrešen te funkcije z odlokom od 27. sepetmbra t. l.

5. G. dr. F. Lipold je sodeloval torej v času od 1924 do 1931 v občinski upravi kot podžupan in od leta 1931 do 27. septembra 1935. Ta mestni svet, ki mu je načeloval g. dr. Franjo Lipold, je vodil svoje posle nesporno v duhu starega narodnega bloka in v zglednem **sporazumu z vsemi mariborskimi političnimi skupinami.**

S temi realnimi ugotovitvami so spodnešena tla trditvam v »Slovencu« članku, ki izzveneva tako, kakor da bi bili od prevrata sem pa do novembra l. 1931 na krmilu naše mestne uprave izključno predstavniki bivše SLS.

Pripombo **»o novincih«** bi si bil pisec dotičnega člančiča v »Slovencu« lahko prihranil. V mestnem občinskem svetu namreč, ki je bil imenovan z odlokom od 30. novembra 1931, ni bilo nič več »novincev« kakor jih je v sedanjem mestnem svetu, ko zasledimo v seznamu občinskih odbornikov kar 24 »novincev«, to je **nekako dvakrat toliko,** kakor je bilo »novincev« v mestnem svetu, postavljenem z odlokom 30. novembra 1931.

O kakšni **»atmosferi nezaupanja«** ne more biti govora in mora vsak objektiven presojevalec in poznavalec razmer poznati, da se je vse poslovanje v prejšnjem mestnem svetu vršilo stalno v znamenju harmonije in v atmosferi medsebojnega zaupanja. Seveda je bilo nekaj oddvojenih in »protestnih akcij«, kakršnih pa imamo vedno povsod in **s kakršnimi bo brezdvomno imel opravka tudi sedanji mestni svet.** Precej neobjektivnosti bi moralo biti pri onem, ki ne bi hotel priznati, da je prejšnji mestni svet pod vodstvom g. dr. Lipolda jemal vse komunalne probleme resno, stvarno in z najboljšo voljo v pretres ter reševanje in jih tudi izvedel, Zato ni trditev, da se ni »v vseh preteklih treh letih nihče znašel, ki bi **umel** pravilno in pravično uravnati« celo vrsto vprašanj, **niti najmanj umljiva.**

Precej drzne demagogije je bilo treba, da je pisec postavil neke trditve o **»novih bremenih,** ki da so se nalagala z dneva v dan«, ko da je znano, da je ravno ta občinski svet, s katerim je »Slovenec« sedaj tako nezadovoljen, znižal doklade **od 45 na 40 odst.**

Tudi **Mestna podjetja** se omenjajo v tem članku. Zakon o mestnih občinah predvideva, da je treba Mestna podjetja voditi le ločeno od ostale občinske uprave po komercialnih vidikih. Reševanja tega problema se je mariborski mestni svet lotil še prej, preden je stopil v veljavo zakon o mestnih občinah. Sedanje gospodarstvo pri Mestnih podjetjih, ki se vrši po komercialnih vidikih, je zahtevalo mnogo dela in veliko truda, s katerega efektom se bo lahko tudi nova mestna uprava dokaj okoristila.

O **»nakupih starih ropotarnic«** — mišljen je mariborski grad — nočemo veliko razpravljati, četudi ni bil »Slovencu« svoječasno ta nakup nič kaj nesimpatičen, ko se je vneto zavzemal za namestitev neke institucije v prostorih »stare ropotarnice«. Vsega vprašanja se je polastila poulična demagogija in je prodrlo pri obravnavanju te zadeve neko povsem nestvarno gledanje. Pozabiti pa nikakor ne smemo, da je mestna občina kupila grad po **nasvetih odličnih strokovnjakov, ki stojijo precej blizu bivši SLS.** In tudi ne bi bil odveč pristavek, da je ne samo po mnenju tujih odličnih strokovnjakov, ampak tudi domačih izvedencev, **samo svet, na katerem stoji mariborski grad več vreden, kakor se je dalo za grad.**

Mestni hranilnici, ki se tudi omenja v tem članku, pa je bila posvečena vedno največja skrb in največja pažnja. Tega dejstva ne bodo mogli nikdar spraviti iz sveta prazne fraze.

Če se že govori o »neprijetni dediščini«, potem bi bilo gotovo dobro in pravilno, če se ugotovi, da je prejšnji župan g. dr. F. Lipold oddal mestno gospodarstvo svojemu nasledniku v **brezdvomno dobrem stanju. Tako blagajna mestnega zaklada, kakor tudi blagajna Mestnih podjetih sta bili pri predaji poslov dobro založeni. Vsi proračuni zadnjih let so bili aktivno zaključeni in so izkazovali vsi računski zaključki lep prebitek.** Zakaj naj bi spričo tega bila ta »dedščina neprijetna«, ni niti najmanj umljivo, ko je hkrati jasno, da bo tudi novi mestni svet moral reševati težka vprašanja, tako predvsem vprašanja brezposelnosti in Pomožne akcije, ki bodo gotovo delala tudi novi občinski upravi nemalo skrbi, obenem pa ji nudila tudi obilo prilike za izkaz sposobnosti in dobre volje.

Sokolske vesti

Sokolstvo k obletnici mučeniške smrti kralja Zedenitelja

Beograd, 3. oktobra. Za obletnico smrti blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja je Savez Sokola kraljevine Jugoslavije poslal Sokolstvu naslednjo okrožnico:

»9. oktobra bo obletnica tužnega dne, ko je strahovita vest sporočila vsemu našemu narodu, da je naš kralj Aleksander I. mrtev. Ta strašna vest je posebno hudo odjeknila v naših sokolskih srcih in v naših sokolskih vrstah, kajti zlasti Sokoli smo dobro poznali njegovo blago srce, ki je vedno bilo za nas. Tedaj smo si spontano zapisali v svoje duše obljubo, da bo spomin nanj v naših vrstah trajen.

Da je ta naš sklep res čvrst, hočemo pokazati na dan prve obletnice. V to svrho je uprava saveza odredila:

1. naj se v vseh sokolskih edinicah vrši spominska proslava blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja s tem, da se priredi svečana seja v sokolskih dvoranah s sodelovanjem vsega članstva. Dnevni red seje naj bo: a) otvoritev, b) predavanje o veličini kralja - učenika in njegovih zaslugah za jugoslovanstvo, c) prigodna recitacija, č) glasbena točka. Dvorana naj bo okrašena s sliko kralja mučenika, z zelenjem in cvetjem ter z izreki Viteškega kralja, ki jih je naslovil na Sokolstvo. V krajih z več sokolskim moštvom naj se vrši skupna seja;

2. ta dan naj se izvede široka socialna akcija v korist socialnega fonda Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja pod imenom „Da sokolskega bratstva". Akcija bo obstojala v zbiranju sredstev in njihovi razprodaji. Sredstva za človekoljubno akcijo se bodo zbirala v gotovini in drugih predmetih, zlasti v živilih. Denar se bo zbiral s prodajo „sokolskih src" in z zbiranjem prostovoljnih prispevkov;

3. v okviru te človekoljubne sokolske akcije je treba prirediti še eno veliko sokolsko manifestacijo, posvečeno spominu na velika kraljeva dela socialne pomoči za siromašne in nesrečne sokolske brate. V smislu te akcije se proglaša 9. oktober za „dan sokolskega posta". Vse članstvo Sokola kraljevine Jugoslavije naj omeji ta dan svoje obede do skrajnosti, da doseže s tem čim večji prihranek izdatkov. Pri otrocih in naraščajnikih naj znaša prispevek po 1 Din, pri odraslih po 3 Din, pri članih, otrocih in naraščaju kmečkih čet po 50 par, pri odraslih 1 Din. Od nabranega denarja pojde 10 odst. v „Socialni fond Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja" pri Savezu, 40 odst. v isti fond pri posameznih župah, 50 odst. pa dobe društva, oziroma čete.«

Kulturni razgledi

Tartuffe

K premieri Molierove komedije v mariborskem gledališču v četrtek 3. t. m. ob 20. uri

Leta 1622. se je rodil v Parizu do danes neprekosljivi in največji pisatelj komedij — Molière. Njegov oče, ugledni in premožni dvorni tapetnik (tapissier-valet de chambre du roi), je dal študirat svojega sina pravo; in res je Jean-Baptiste po dovršenih študijah nekoliko časa deloval kot pravnik. Kljub ogorčenemu protestu svojih roditeljev je pa mladi mož obrnil hrbet pravništvu in prevzel vodstvo neke igravske skupine, s katero je nekoliko let igral po provinci. Odrekel se je svojemu meščanskemu imenu in si nadel ime Molière. Pod tem imenom, ki ga danes pozna ves svet, je deloval kot igravec in pisatelj komedij. Pet let pozneje se je stalno naselil v Parizu, igral v mnogih gledališčih in zaposled v Palais Royalu.

Dasi je imel Molière v mladem kralju Ludoviku XIV. vsestransko moralno in mnotno podporo, je bilo njegovo življenje le večen življenjski boj med »zunanjim in notranjim svetom«. Zlasti mu je delal preglavice njegov zakon: kot štirideset letnik se je oženil z 18letno, lahkomiselno in lahkoživo Armando Béjartovo, ki ni imela niti najmanjšega smisla za moževo naporno in utrudljivo delo. V tem desetletju so nastala njegova najboljša dela: »Tartuffe«, »Misanthrop« in »Skopuh«. Njegova zadnja znana komedija je bila »Namišljeni bolnik« (1673). Znano je, da mu je pri neki predstavi, kjer je sam igral »bolnika«, postalo na odru nenadoma slabo, in je nekoliko ur za tem zatisnil oči za vedno: »namišljeni bolnik« je bil zelo težko bolan in je res umrl na »deskah«, ki so bile zanj svet in življenje.

Povsem pravilno trdijo nekateri temeljito podkovani poznavalci Molièra: Če o katerikoli komediji lahko rečemo, da je svetovnozgodovinskega pomena in vrednosti, velja to za komedijo »Tartuffe«. Čeprav je nastala že v času Ludovika XIV., si je že pred 100 in več leti osvojila ves civilizirani svet.

Pojava »Tartuffa« je risana s toliko resničnostjo in ostrino, da je postalo iz lastnega imena vobče ime: čim slišimo besedo »Tartuffe«, si takoj predstavljamo svetohlinca in hinavca, ki z videzom esketske pobožnosti zakriva svoje pregrešne in nečedne strasti. Poudariti pa je treba, da prava pobožnost s tem ni popolnoma nič diskreditirana, temveč je prav s tem močnim kontrastom postavljena v najbolj čisto luč. Ta Molièrova temeljna namera se čuti iz vsega dela, kar daje umetnini še poseben pečat, izogibajoč se najmanjše persiflaže. V prid pobožnosti in veri izjavi Cleant:

»In kakor ni nič bolj častitega
kot ogenj res pobožnega moža,
nič lepšega, bolj plemenitega
kot vroča vera čistega srca,
tako na svetu mi je najbolj mrzko
hinavčenje in licemerstvo drzko;
kričaško to sleparjenje obcestno,
ki brez strahu se mrda in spakuje,
in vpričo nas norčuje se objestno
iz vsega, **kar zemljan najbolj spoštuje.**

Molièrova tragikomedija pa nam obenem pokaže, da je kakor tip hinavca, neiztrebljiv tudi tip slepca in omejenca. Zaslepljeni Orgon in njegova vladeželjna mati sta tako v krempljih tega namišljenega dobrotvorca in pobožnjakarja, da se rajši odrečeta družinski sreči in blagostanju, kot bi zapustila »Tartuffa«. Tega intriganta razkrinkata predvsem Orgonov sin Damis, služkinja Dorine in njegova žena Elmira. Zdrava natura in ženska plemenitost najprej zaslutita neposredno neresničnost. To je tipično za Moliera. Mojstrsko je oblikoval Moliere tu boj za in proti Tartuffu. Takoj prvi prizor (ekspozicija je edinstvena na svetu; »Najboljše in največje, kar imamo v tem pogledu« — je dejal Goethe) nas uvede v konflikte in nasprotstva, ki jih zaseje Tartuffe v prej mirno družino. Od trenutka rase naše zanimanje za problematičnega gosta — zopet genialna poteza kompozicije —, ki ga vidimo šele v tretjem aktu. In zdaj se začenja stopnjevati prizor za prizorom, udarec sledi udarcu, dokler končno ne nastopi zaradi nepričakovanega preobrata najnevarnejša situacija, iz katere prav za prav ni več izhoda in rešitve. Ta gordijski vozel prereže kraljeva naklonjenost in uvidevnost, »ki kaznuje vse zlo in nagraja dobroto«.

Napačno je misliti, da je »Tartuffe« tendenčna igra. Svojega smotra ne zasleduje s frazami in doktrinarnim besedičenjem, temveč čisto umetniško: z močjo situacij in dejanja.

Leta 1826. je dejal Eckerman 76letnemu Goetheju: »Kako velik in čist človek je Molière!« »Da,« je odvrnil Goethe, »čist človek, to je prava beseda za Molièra. Na njem ni nič zahrbtnega in narejenega... Molière je bičal ljudi, ko jim je govoril resnico... Molière je tako velik, da ga vedno znova občudujemo, kadarkoli ga čitamo. On je mož zase, njegova dela mejijo na tragičnost; in nikdo nima poguma, da bi ga posnemal... Jaz čitam vsako leto nekatere njegove igre... kajti mi mali ljudje nismo zmožni obdržati v sebi veličino teh stvari, in zato se moramo od časa do časa vrniti k izvirku, da osvežimo v sebi tako močne vtiske.«

Jože Kovič.

Mariborske in okoliške novice

Dveletna deklica v plamenih

Zopet nesreča s petrolejko — Deklica v groznih bolečinah izdihnila v bolnišnici

Pri Sv. Juriju v Slovenskih goricah se je včeraj zvečer zgodila strašna nesreča, ki je podobna oni pri Sv. Petru. Magdalena Ferlandrova, posestnica pri Sv. Juriju, je okoli 21. ure zvečer šla pokladat živini v hlev. V sobi pa je spala njena dveletna hčerka. Na nesrečo je mati pozabila petrolejko, ki je stala na robu mize, ugasniti, kakor je to vsak večer sicer storila. Tudi je bilo usodno, da se je mati snoči predolgo mudila v hlevu, ker so ji krave nagajale. Radi mukanja živine se je v sobi deklica zbudila. Ker ni bolo nikogar, je otrok pričel jokati, toda mati tega ni slišala, ker je hlev precej oddaljen. Zato se je dveletna deklica splazila s postelje in se povzpela na mizo. Toda tedaj je svetiljka, ki je bila čisto na kraju mize, zdrknila na tla in se razbila. Na mah so otroka objeli ognjeni zublji in mater so privabili v sobo obupni klici na pomoč. Prestrašena posestnica je v naglici zavila otroka v rjuho in ga odnesla na prosto. Kljub takojšnji pomoči je deklica zadobila smrtne opekline in so jo takoj prepeljali v mariborsko bolnišnico. Zdravniki so se sicer potrudili, da rešijo otroku življenje, bilo pa je že prepozno, kajti deklica je ponoči podlegla opeklinam.

Smrt otroka zaradi brezvestnosti

Nezakonska mati pustila izkrvaveti otroka in ga je nato sama pokopala ponoči na pokopališču

Pred nekaj dnevi je rodila 32-letna neporočena M. Ž. z Dolgega vrha pri Poljčanah živo deklico, ker pa ni poskrbela za porodniško pomoč, je otrok zaradi izkrvavitve kmalu po porodu umrl. Nezakonska mati je nato skrivala mrtvega otroka tri dni doma, si potem oskrbela pri nekem znancu primitivno rakev ter pokopala dete ponoči sama na laporskem pokopališču. Ker o vsem tem ni nikogar obvestila, je postala zadeva sumljiva. Razširila se je govorica, da je otroka umorila. Ko jo je o tem povprašal oče nezakonskega otroka, mu je enkrat dejala, da je takoj po porodu sam umrl in ga je zakopala v gozdu, drugič pa, da ga je zasula v vinogradu. Fant se je zaradi tega odločil za prijavo orožnikom, katerim se dekle naposled le povedala resnico. Sodna komisija je zato izvedla ekshumacijo in obdukcijo ter ugotovila, da je otrok zares umrl sam zaradi izkrvavitve, ker je z njim nepravilno postopala. Njena krivda obstoja torej v tem, da ni poklicala babice. Izgovarja se s tem, da je njena mati, s katero živi, gluha, in tako ni slišala njenih klicev. Preiskava se nadaljuje s strani sodišča.

Iz profesorske službe. Profesor Janko Leskošek je premeščen iz tukajšnje klasične gimnazije na tretjo moško realno gimnazijo v Beogradu.

Vzrok ni znan. Te dni se je mudil v Mariboru graški škof dr. Ferdinand Pawlikovsky. Vzrok njegovega bivanja v Mariboru ni znan.

Grob pri grobu. Umrl je v starosti 49 let hotelir Josip Sakmeister, stanujoč v Zagati 9. Na Pobrežju, Stanko Vrazova 6, je umrla v starosti 42 let delavčeva žena Marija Roškar. Žalujočim naše toplo sočutje!

Nepotrebne reči. Kakor se doznava, nameravajo pri občini osnovati poseben tiskovni urad, kjer naj bi posamezni časniki dobili material iz tega področja. **Ako naj bi imela ta pobuda kot posledico nove personalne obtežbe v proračunu in nove nastavitve, potem izjavljamo v interes mariborskih davkoplačevalcev, da je ta pobuda povsem nepotrebna in nerazumna.**

Ni bilo grozilnih pisem. Z ozirom na svoječasno poročilo našega lista in drugih časnikov, da je prejel hočki župnik anonimna grozilna pisma, v katerih se mu je napovedal požig njegovega gospodarskega poslopja, smo naprošeni objaviti, da kakšnih grozilnih pisem ni bilo in da tudi ni gorelo gospodarsko poslopje hočkega župnika, marveč nekega njegovega soseda.

Mojstrska izpitna predavanja. Mariborska poslovalnica zborničnega obrtno-pospeševalnega zavoda razpisuje ponovno dva tečaja izpitnih predavanj, in sicer enega za Ptuj, drugega za Maribor. To je potrebno z ozirom na večje partije mojstrskih izpitov, ki se bodo vršili tekom mesecev novembra in decembra. Udeležba na teh tečajih je brezplačna za udeležence. Dostop imajo rokodelci mojstri in pomočniki. Predavanja bodo obsegala vso snov, koje znanje je za samostojne rokodelske obrtnike večjega praktičnega pomena, in ki se pri teoretičnih mojstrskih izpitih izprašuje (računstvo, geometrija, spisje, osnovna načela kalkulacije ir knjigovodstva, obrtni zakon, davčni zakon, zakon o zavarovanju delavcev, zakon o zaščiti delavcev, zakon o pobijanju nelojalne konkurence, mere in uteži). Prijave, ustmene ali pismene, se morajo oddati do 10. oktobra: za mariborski tečaj v pisarni obrtno-pospeševalnega urada na sreskem načelstvu, za ptujski tečaj pa pri pristojnih ptujskih rokodelskih združenjih.

Katica Bric iz Rihenberga na Goriškem išče znance. Zglasijo naj se v gostilni, Meljska cesta 7.

Zveza Maistrovih borcev v Mariboru priredi to soboto 5. oktobra v Narodnem domu svoj prvi zabavni večer, združen z vinsko trgatvijo ter godbenimi in pevskimi točkami. Z ozirom na redukcijo uradniških plač ni nobene vstopnine. Maistrovi borci želijo, da se enkrat snidejo v tovariški družbi in da smejo pozdraviti mnogoštevilne svoje prijatelje. Če bi morebiti ostal od prireditve kak prebitek, je v glavnem namenjen podpornemu fondu za revne Maistrove borce.

Cerkvene takse. Seznam veljavnih cerkvenih taks (župnouradnih, poročnih, mašnih, pogrebnih itd.) lahko dobite **brezplačno,** če se takoj z dopisnico obrnete na Blaž Kovača v Ljubljani. Založba »Indeks«.

Mali harmonikarji »Harmonije« Maribor imajo prvo vajo v petek, 4. t. m., in sicer začetniki **ob 15. (3.)** uri, ostali pa ob pol 16. (pol 4.) uri in 16. uri na državnem moškem učiteljišču v Koroščevi ulici. Redne vaje bodo odslej naprej ob torkih in petkih. Novi člani se sprejemajo do 1. novembra tekočega leta pri vajah na državnem moškem učiteljišču. Glasbeno vodstvo je prevzel prof. Leo Novak, absolvent državne glasbene akademije v Zagrebu.

»Otroška tragedija« je naslov pretresljive drame slavnega nemškega dramatika Karla Schönherrja, ki jo bo **v ponedeljek, 7. oktobra ob 20. uri** igral v Narodnem gledališču »Dramski studio«. Režira Franjo Žižek, načrte za inscenacijo je izdelal stud. arh. Branko Simčič, za kostume pa Boža Simčičeva. Na uprizoritev opozarjamo vse ljubitelje amaterske gledališke umetnosti in prijatelje naše mladine!

Koncert tria Brandlove. Trio Brandlove, ki predstavlja z novo sestavo prvovrstno koncertno glasbeno združenje, je želo v tujini velike uspehe, koncertira v ponedeljek 7. oktobra ob 20. uri v kazinski dvorani. Umetnici Fani Brandlovi, voditeljici tria, se je posrečilo pridobiti najboljšo internacionalno čelo-virtuozinjo go. Beatrice Reichertovo. Ga. Reichertova rojena Parižanka, študirala je v Parizu pri znanem španskem čelo-mojstru Cassadu, ki je pred leti koncertiral tudi v Mariboru. Pozneje je absolvirala študije pri prof. Buselbaumu na dunajski glasbeni akademiji in je nastopala v Angliji, Španiji, Franciji, Nemčiji, Holandiji, Švici, Italiji, Avstriji itd. z velikimi uspehi. Pri tukajšnjem koncertu se bo ga. Reichertova predstavila našemu občinstvu kot solistinja. Prodaja vstopnic bo od sobote dalje v trgovini glasbil Höfer in pri Zlati Brišnikovi.

Ruska balalajka igra in poje vsak večer v »Grajski kleti«.

Sobota, nedelja, trgatvena veselica — kazinska dvorana.

Nočno lekarniško službo imata danes v četrtek Minařikova in Albaneževa lekarna, jutri v petek pa Maverjeva in Sirakova lekarna.

Ženska s sivo vojaško bluzo. Že pred meseci je izginila od doma 35-letna Alojzija Trofenik iz Bobovega. Sumijo, da se ji je pripetila kakšna nesreča ali pa da si je končala življenje. Je majhne postave, ima razpletene lase, oblečena pa je v sivo vojaško bluzo.

Žena z otrokom je izginila. Hišni posestnik Mirko Farič iz Levstikove ulice je prijavil policiji, da je neznanokam izginila njegova najemnica 45-letna Jera Šoba in vzela s seboj tudi svojo dveletno hčerko. Ker se je te dni vrnil iz mariborske kaznilnice njen mož in se je ta s svojo ženo zelo močno sprl, se upravičeno bojijo, da se je izginuli Šobovi kaj hudega pripetilo.

Radi nasilja, izvršenega nad neko slaboumno žensko se je moral zagovarjati pred mariborskim kazenskim senatom 61-letni prevžitkar Martin P. iz Ošla. Senat ga je obsodil na 3 mesece strogega zapora, pogojno na dve leti.

Za deco prežijo nesreče. 14-letni posestniški sin Stanko Horvat od Sv. Jurija v Slovenskih goricah je padel s konja in si zlomil desno nogo. Prepeljali so ga v tukajšnjo splošno bolnišnico.

Zopet dvoje ukradenih koles. Včeraj je izginilo iz veže na Aleksandrovi c. 22 kolo posestniku Lovrencu Bohaku od Sv. Marjete na Dravskem polju. Ukradeno kolo je znamke »Waffenrad«, vredno 1200 Din. — Istega dne je bilo ukradeno kolo tudi visokošolcu Antonu Pukšiču iz Gajevcev. Ko je za nekaj minut pustil kolo »Steyer« pred hišo na Aleksandrovi cesti 6, je vozilo že postalo plen tatu. Ukradeno kolo je bilo registrirano s številko 10263.

Steklenica jabolčnika — 10 dni zapora. Na zatožni klopi tukajšnjega okrožnega sodišča je sedel 32-letni viničar Anton Kocbek iz Bigovcev, ker je s silo vzel 4. junija t. l. prevžitkarju Ivanu Javšovcu steklenico jabolčnika. Državni tožilec je obtožil Kocbeka radi ropa, kar bi mu moglo prinesti najmanj leto dni zaporne kazni, vendar se je senat postavil na stališče, da gre v predmetnem slučaju samo za tatvino in Kocbeka obsodil na 10 dni zapora. Državni pravdnik je napravil priziv.

Falzifikat našel. Ljudskošolski učenec Oton Tropp je včeraj našel v Prešernovi ulici ponarejen desetdinarski kovanec. Falzifikat je bolj temne barve, topih risb in nima zvoka. Ponarejeni kovanec je policija zaplenila.

Razne vesti

Iz železniške službe. Kot uradniški pripravniki so nameščeni Valter Šušteršič v Rajhenburg, Miloš Pajič v Sevnico, Hasim Barjamovič v Grobelno, Radoslav Štubelj v Videm—Krško, Franjo Kocen v Brežice, Oskar Ličen v Ptuj in Josip Lenart v Rajhenburg.

Veliki manevri zaključeni. Včeraj je prispel v Brčko Nj. Vis. knez namestnik Pavle, da zaključi velike manevre. Po izvršeni nalogi, ki je bila dana severni vojski po prehodu preko Save, je bilo včeraj popoldne ob 13.10 uri izdano povelje za zaključek manevrov. Včeraj zvečer je priredil knez Pavle večerjo v Sokolskem domu v Brčkem, ki so se je udeležili vojaški in civilni odličniki. Manevri pri Brčkem, ki so bili največji od obstoja naše države, so pokazali vso brezprimerno požrtvovalnost in strumnost našega vojaštva, obenem pa tudi odlično strokovno usposobljenost naše generalitete ter ostalega višjega in nižjega častništva.

Ptujske novice

Smrtna kosa. Nagle smrti je umrl Jožef Breznik, mestni stavbenik in posestnik v Ptuju. Dosegel je starost 77 let. Blag mu spomin!

Kmetijsko-obrtna razstava v Ptuju. Za kmetijsko-obrtno razstavo v Ptuju vlada vedno večje zanimanje. Na razstavi se je pojavilo precejšnje število tujcev iz raznih krajev naše države in inozemstva. Večja skupina med njimi je tudi iz sosedne Avstrije, po večini iz Gradca. Obiskovalci se enodušno zelo pohvalno izražajo o okusno urejeni razstavi in razstavljenih pridelkih naših poljedelcev in domačih izdelkih naših obrtnikov. Med drugim nudi pestro in bogato sliko lovska razstava, kjer vzbuja pozornost kopica primitivnih pušk, ki so bile zaplenjene divjim lovcem in ki so jih ti-le sami izdelali; nadalje bogata zbirka trofej, statistika lovske zakupnine in gozdarstvo ptujskega okraja. Tudi naši domači mehaniki, ključavničarji, mizarji in čevljarji ter ostali industrijci so pokazali, da so na višku. Obisk razstave do sedaj je prav zadovoljiv in je pričakovati, da bo tekom tedna še narastel.

Nevarna telesna poškodba. Karl Čebular, mizarski pomočnik, 30 let star, iz Zgornje Pristave, je bil preteklo noč napaden od neznanca, ki ga je z ročico udaril po glavi s tako silo, da je obležal nezavesten. Spravili so ga v ptujsko bolnišnico. Njegovo stanje je zelo resno.

Falsifikati 50-dinarskih kovancev so se zopet pojavili v okolici Ptuja. Občinstvo se opozarja, da bodi previdno pri prevzemu teh kovancev.

Ptujski sejmi. Konjski in goveji sejem, ki se je vršil v torek 1. t. m., je bil dobro založen, kupčija pa je bila srednja. Prignali so 114 volov, 241 krav, 16 bikov, 38 juncev, 53 telic, 6 telet in 150 konjev in žrebet, skupaj 618 glav živine. Od teh so prodali 209 glav. Povprečne cene za kilogram žive teže so bile naslednje: Voli 2.50—3.50 Din, telice 1.50 do 2.25 Din, biki 2.50—3.25 Din, junci 2.—2.50 Din, telice 2.90—3.50 Din; konje so prodajali po kakovosti, in sicer od 300—4000 Din, žrebeta pa od 250—1500 Din komad. Prihodnji konjski in goveji sejem bo 15. t. m.

GRAJSKI KINO Telefon 22-19

Od danes dalje

„BARCAROLE“

Gustav Fröhlich, najnovejša filmska zvezda „Ufe“ Lida Barova. Krasen film, zabava na gondolah v Benetkah. Pride milijonsko veledelo „Bengali“.

Kino Union. Danes premiera najlepšega filma zadnjih let **»Epizoda«** s Paulo Wessely in Karl L. Diehl-om. Fenomenalno filmsko delo, ki predstavlja višek lepote in dovršeno umetnost.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 3. oktobra ob 20. uri: **»Tartuffe«.** Premiera. Bloki.

Petek, 4. oktobra: Zaprto.

Sobota, 5. oktobra ob 20. uri: **»Izdaja pri Novari«.** Premiera. Bloki.

Drevi v gledališču premiera »Tartuffea«. To je eno najboljših del slavnega komediografa Moliérea ter ima vse njegove oblike. Režija je v rokah glavnega režiserja J. Koviča. Veljajo bloki.

Še ves teden sprejema gledališka blagajna (tel. 2382) gledališki abonma. Plačuje se v 7 zaporednih mesečnih obrokih, ki so zelo nizki. **(Od 9 Din navzgor).** Sedežev, **tudi lepih,** je še dokaj na razpolago.

V soboto bo premiera »Izdaja pri Novari«. Delo je napisal eden najmočnejših in igranih sodobnih švicarskih avtorjev Cesar v. Arx. Ta drama ima ogromno silo ter kaže veliko poznanje odrske tehnike ter pretresljivo oblikovanje človeških usod. Režija je v rokah Petra Malca, absolventa dunajske igralske akademije, ki je to delo zrežiral tudi v ljubljanski drami ter dosegel prav velik uspeh. V posameznih vlogah nastopijo Kraljeva, Starčeva, P. Kovič, Furijan, Nakrst, Rasberger, Grom, Košuta, Blaž in Verdonik. Pri premieri veljajo bloki.

V vsako slovensko hišo „Večernik!“

MARIJ SKALAN

ROMAN Sida Silanova

»Ah, molči!« ga je prekinila in vsa vztrepetala od vznemirjenosti. »Ne govori mi o ljubezni. Niti besede o njej!«

»O čem naj bi potem govoril? Dobro veš, kako so vse moje misli, le tebi posvečene.«

»Posveti jih rajše sebi, tovarni, komurkoli ali čemurkoli...«

»Zakaj?«

»Zato, ker me to razburja.«

»Čudno... Moja ljubezen te razburja? Naj bi te sovražil? Bi ti bilo potem ljubše?«

»Stokrat ljubše.«

Povesil je glavo in utihnil. Ni vedel več, kaj naj ji reče. Šele čez nekaj časa je dejal pobito:

»Bolezen se ti je še poslabšala. Tako ne boš ozdravela.«

»Kakšna bolezen? Kaj mi govoriš neprenehoma samo o neki bolezni? Jaz sploh nisem bolna. Samo mir mi daj. Pusti me in pojdi! Prosim te, pojdi!«

Sklonil se je obupano in proseče obenem k njej:

»Sida, moja najdražja, čemu me mučiš? Noč in dan sem bil v mislih pri tebi in vso pot, ko sem drevel z avtomobilom v Maribor, sem si želel samo eno, da bi bil čimprej pri tebi. In sedaj me odganjaš kakor tujca, še več, kakor nadležneža. Vem, da so tvoji živci šibki, toda razum bi jih moral vseeno obvladati, da mi ne bi vračala skrbi in ljubezni z neprijaznostjo. Ako se sama z lastno voljo ne obvladaš, ti nobeno zdravljenje ne more pomagati. Le skupno delo razuma, volje in zdravljenja te more rešiti teh muk.«

Sida si je z dlanmi zatisnila ušesa, da ne bi slišala njegovih besed, naposled je pa vendarle vzrojila:

»Molči! Samo ti si kriv, da trpim in samo ti me lahko ozdraviš: pusti me na miru, ne brigaj se zame. To je strašno, strašno, strašno...«

»Grem,« je vzdihnil Ervin, »ako želiš. Potrpel bom tudi to. Morda boš kmalu sama spoznala, kakšno krivico mi delaš.«

»Ničesar ne bom spoznala, ne zdaj, ne nikoli. Sploh: ne rabim od nikogar nobenih pomilovanj in še manj nasvetov. Hočem samo eno: mir pred teboj in pred vsem svetom!«

»Potem zdravstvuj!« je dahnil ubito, ji molče poljubil roko in odšel s povešeno glavo.

Njegove moči so se zrušile, z njimi tudi sanje, ki so mu napolnjevale dušo vse tiste dni, ko je ni videl in ves čas, ko je naganjal svojo limuzino po beli cesti proti Mariboru.

Njegovo tako prazno življenje je dobilo s Sido prvo in edino vsebino... In sedaj? Ali ni ta vsebina zopet izginjala? Od nekod se je tihotapila vanj še večja praznina, strašna in do smrti dušeča. Z njo je vstajala zavest, da ima ženo in je nima. Kako vse drugače si je predstavljal zakonsko življenje z žensko, katere se je oklenil z obupnim hrepenenjem po njej. Za vsem pa vendar še ni čutil nobene, niti ne najrahlejše slutnje resnice. Mislil je samo na bolezen, njeno živčno bolezen...

»Kaj naj storim?« se je spraševal. »Tako ji živci ne ozdravijo. Morala bo na Dunaj ali v Gradec. Sicer bo prepozno.«

Ko je spet sedel v avtomobilu, je zavrtel volan in krenil v smeri proti Sidinemu zdravniku. V čakalnici je bil kup pacientov, vendar je zdravnik takoj prekinil ordinacijo:

»Prihajate zaradi gospe?«

»Da, gospod doktor,« je dejal neodločno. »Zdi se mi, da se njeno zdravje ni izboljšalo, prej še poslabšalo...«

»Meni se pa zdi narobe, gospod Rogan. Napadi se sicer še ponavljajo, a bolj poredkoma.«

»Čudno. Bil sem pravkar pri njej. Sprejela me je čisto zmedeno...«

»Izvolite sesti!« je dejal zdravnik in pričel molče korakati po sobi. Potem se je nenadoma ustavil tik pred Ervinom, ga pogledal in dejal nekako v zadregi:

»Gospod Rogan, govoril bi z vami rad zaupno. Kot mož z možem... Mi dovolite?«

»Prosim.«

(Se bo nadaljevalo.)

Ljubezen ubija otroke

Pretresljiva ljubezenska tragedija treh rosno mladih ljudi v Račah pri Mariboru — Dva mlada fanta sta ustrelila 16letno dekle in se vrgla pod vlak — Poslovilno pismo in testament 17letnega Karla Mihorka

O grozni žaloigri smo že v včerajšnji številki našega lista na kratko poročali. Doznali pa smo o tem redkem žalostnem dogodku še naslednje podrobnosti:

Rače, lepa vas na zelenem Dravskem polju, so bile včeraj pozorišče pretresljive in vsega obžalovanja vredne ljubezenske tragedije, ki je zahtevala troje rosno mladih življenj. Z bliskovito naglico se je razširila v jutranjih urah žalostna vest, da so našli na nekem mostiču sredi travnikov ustreljeno 16-letno opekarjevo hčerko Mimico Baumanovo, ob istem času pa na železniški progi med postajama Rače—Slivnica pri kilometerskem kamnu 288.2 popolnoma razmesarjeni trupli dveh mladih fantov, in sicer 15-letnega livarskega vajenca Srečka Kodra in 17-letnega čevljarskega vajenca Karla Mihorka, oba iz Rač. Žalostna usoda mladih ljudi je hudo potrla starše vseh treh, s katerimi sočuvstvujejo vsi domačini, presunila pa je tudi vso širšo okolico, ki govori samo o tragediji in ugiba, kako in zakaj se je odigrala. Vsi trije, Mimica, Srečko in Karl, so bili še otroci, ki niso mogli pojmovati vseh skrivnosti človeškega življenja. Žalosten dogodek nam znova razodeva, kako rahločutna in kako silno dovzetna za vse duševne pretresljaje je tudi naša podeželska mladina. V danem žalostnem primeru pač ne moremo govoriti o pokvarjenosti naših otrok, rekli bi lahko, da so prenapeti in prešibki ter se ne zavedajo posledic svojih duševnih in srčnih doživljajev v rosni mladosti.

Mrtva sredi travnikov

Okoli pol 6. ure zjutraj je počil sredi račkih travnikov strel, ki je ugasnil mlado življenje 16-letni Mimiki in pognal obenem v strašno smrt dvoje mladih fantov, ki sta se vrgla pod lokomotivo drvečega osebnega vlaka, ki vozi zjutraj iz Maribora proti Čakovcu. Odmev usodnega strela je slišal mlinar Jože Mohorič, ki je bil nič hudega sluteč namenjen ob potoku k zapornici. Groza ga je prevzela, ko je na nekem lesenem mostiču našel ležati na hrbtu mlado dekle, ki ji je iz čela curljala kri. Spoznal jo je in ker je še kazala znake življenja, se je podvizal in prvega obvestil o nesreči Mimičinega strica Baumana. Bauman se je takoj podal na označeno mesto, vzel v naročje mlado dekle in jo prenesel na njen dom — mrtvo. Krogla ji je prevrtala sence in se zarila v možgane, tako da je bila vsaka pomoč zaman.

Pod kolesi lokomotive

Ko sta nesrečna otroka Srečko in Karl bila priči, kako se je Mimica zgrudila na tla in ko se je pokazala na njenem čelu kri, sta se pognala v beg ob potoku do železniške proge. Strojevodja ju je opazil, kako sta šla ob progi vlaku nasproti in se držala za roke. V trenutku pa, ko se jima je lokomotiva približala, sta se v hipu vrgla oba pod železna kolesa. Učinek je bil grozovit. Srečka je prerezalo na dvoje. Noge in spodnji del života je ostal na mestu, gornji del pa je stroj vlekel kakšnih 300 metrov po progi in ga popolnoma razmesaril. Karlu so železna kolesa pri priči zdrobila glavo in levo roko. Strojevodja je ustavil vlak, ko se je približal postaji v Račah. Obvestil je o groznem dogodku službujočega uradnika. Železniški delavci so se takoj podali na progo in pobrali razmesarjene dele obeh trupel. Položili so jih v krste in prepeljali na pokopališče v Slivnico. Ob progi, kjer je ležalo Mihorkovo truplo, so našli pol avtomatsko pištolo s tremi naboji.

Mlada ljubezen in strupena ljubosumnost

Mimica je živela pri svojih starših, ki sta oba zaposlena v rački opekarni. Po izstopu iz šole se je naglo razvijala v postavno dekle. Bila je priden otrok in je zadnje čase celo pomagala staršem v opekarni. Srečko ni imel več očeta in je zanj skrbela mati. Učil se je za livarja v Bühlovi tovarni zvonov in kovin v Račah. Po svojem značaju je bil dober, pošten in zelo nadarjen fant, ki so ga vsi radi imeli. Mihorkov Karl se je učil čevljarske obrti in je bil bolj prikritega značaja. Močneje, kakor pri drugih otrokih, se je razvijal v njem ljubezenski nagon in je imel slab vzgled že pri svojem starejšem bratu Vincencu, ki se je nameraval letos pomladi zaradi nesrečne ljubezni pri Sv. Petru pri Mariboru zastrupiti. Ob tej priliki je Vincencev prijatelj podlegel strupu, on sam pa je okreval.

Mladi Karl je začel gledati za Mimico, ko je izstopila iz šole. Občutke do nje pa je nosil le v svojem mladem srcu. Imel pa je zvestega in dobrega prijatelja v livarskem vajencu Srečku Kodru. Mlada Mimica pa je rajši videla Srečka. Imela je strogo vgojo in je le ob priložnostnih srečanjih spregovorila s Srečkom, kakor je to že navada pri otrocih. Ko je bil Karl prepričan, da Mimica rajši vidi njegovega prijatelja Srečka, se je v njegovi mladi duši porodila huda zavist, vendar zaradi nje ni sovražil svojega prijatelja. Ljudje pravijo, da je bil Karl mlad kavalir, ki je oboževal hkrati neko 17-letno Lino, in neko 16-letno Tilko. Toda nadomestila v svojem srcu za Mimico ni našel. Otroci so svoje skrivnosti skrbno čuvali pred starši. Ugotovljeno je le, da je samokres, s katerim je bila ustreljena Baumanova Mimica, vzela svojemu očetu Lina in ga prejšnji dan izročila svojemu mlademu oboževatelju Karlu Mihorku. Kaj se je med njimi pletlo, pa najbrže ne bo nikdar pojasnjeno, ker so se kar trije s svojimi skrivnostmi preselili na drugi svet.

Usoden sestanek

Mimica je prejšnji večer kožuhala pri sosedovih. V bratovem spremstvu je prišla domov okrog 22. ure. Njena mati je slišala ponoči korake pod hčerkinim oknom, ko pa se je prepričala, da dekle trdno spi, je legla brezskrbno v postelj. Zjutraj ob četrt na 6. uro je mati Mimico prebudila. Dekle je takoj vstalo, zakurilo ogenj v štedilniku in izginilo izpred materinih oči. Kdo ve, kedaj so se dogovorili na usodni jutranji sestanek sredi travnikov?

Srečko in Karl sta se prejšnji dan in vso noč do kritičnega dogodka potikala okrog. Ljudje so ju videli, da sta si kurila ogenj na travniku, nikdo pa ni slutil, tudi najbrže Mimica ne, da je oba omamila slepa ljubezen. Klatila sta se okrog in popivala v Žagovčevi gostilni v Brezulah, kjer sta si veselo prepevala. Gostilničar pa mladih fantov ni poznal. Na dogovorjenem mestu sta rano zjutraj pričakovala Mimico, ki je prišla, nič hudega sluteč — v naročje smrti.

Karlovo poslovilno pismo in testament

Izprva so domnevali, da je Mimiko ustrelil Srečko Koder, čeprav niso vedeli odgovora na vprašanje — zakaj? Po poslovilnem pismu in testamentu, ki ga je zapustil Karl Mihorko, pa bi se dalo sklepati, da je Mimico ustrelil Mihorko in da je v trenutni zmedenosti in pod vplivom mlade prijateljske zvestobe izvabil v skupno smrt tudi Srečka. Gostilničar Žagovec je namreč kritično jutro našel pod mizo v gostilni, kjer sta neznana mlada fanta popivala, usnjato denarnico in v njej listič naslednje vsebine: »Zadnji pozdrav! Želim vam več sreče na tem svetu, kakor sem jo imel jaz. Bilo mi je pač tako usojeno. Lepo vas prosim, ne žalujte po meni, saj nisem vreden vašega obžalovanja. Zadnje pozdrave vam pošilja Karl.« Na drugem lističu pa je bila napisana njegova oporoka: »500 dinarjev ja pogreb, šatuljo zapuščam Pepetu, golobe pa Frančku in Albertu.«

Mladi Karl Mihorko ni znal brzdati svojega nezrelega čuvstvovanja in nam njegovo poslednje pisanje razodeva, da je imel namen usmrtiti samega sebe. V njem je dozorel sklep: »Če ne bo moja, tudi tvoja ne bo in je najboljše, da ne ostane nihče živ.« Zato si je preskrbel orožje, ustrelil Mimico in potegnil v smrt tudi svojega prijatelja Srečka, ki ga je Mimica rajši videla kot njega.

Račka velika tragedija, v kateri je mlada ljubezen ubila troje življenj, bo prav gotovo marsikomu v opomin. Nesrečni Mimici, ki so jo položili v njenem domu na mrtvaški oder, so prinesle mlade prijateljice mnogo jesenskih rož. Vse tri mlade žrtve bodo hkratu pokopali na slivniškem pokopališču.

„Čuvajte Jugoslaviio“

Razno

VEČ ABONENTOV sprejmem na dobro hrano. — Vprašati v upravi »Večernika«. 4461

HALO! V nedeljo vsi v Zg. Kungoto na trgatveno veselico v gostilno g. Pahta. Točil se bo novi muškatelec. Se priporoča gostilničar 4464

Prodam

PERJE puh, pernice, odeje, vatirane in flanelaste, zavese, preproge, pregrinjala za divane in posteljne, namizne garniture ugodno in poceni pri Novaku, Koroška 8, Vetrinjska 7. 4285

GROZDJE Izabela, po ceni Din 2.50 kg se prodaja v Studencih, Slomškova ul. 17. 4469

ODEJE strokovno šivane iz vate, volne in puha. Najceneje samo pri Novaku, Koroška 8. 4424

POHIŠTVO najmodernejše kuhinje in spalnice izdeluje solidno in najceneje mizarstvo F. Pečnik, Koroška 39. 4476

Stanovanje

ODDAM TAKOJ SOBO in kuhinjo za Din 175.—, na dvorišču, 2 članom. Tržaška c. 5, nasproti Primorske. 4475

NA PROMETNEM KRAJU iščem trisobno stanovanje. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Središče«. 4468

NA HRANO in stanovanje sprejmem boljšega delavca. Vojašniška ul. 12, Maribor. 4467

Službo dobi

IŠČEM ČEDNO KMEČKO DEKLE ki je vajeno vseh gospodinjskih del in nekoliko šivanja. Naslov v upravi »Večernika« 4474

Darujte za Pomožno akcijo!

Naznanilo! Vljudno obveščam, da sem začel z izdelovanjem kem. preparatov: **Vika-Salon-Wax**, medvedova kvaša za mehka tla, **Vika krema** za čevlje in Gumitran, Mopmotlic, kakor tudi sredstvo za impregniranje, čiščenje in poliranje — **„Mopolin“**, smrt molom, razen tega izdelujem **„Rema“** vinovico, Vika lak za nohte, Vika šampo, Vika zobni prašek, ustno vodo in **„Razor“** za gospode po britju, s katerim se dobi prijeten obraz itd. itd. — Potrudil se bom vsakega zadovoljiti in prosim, da me obiščete.

Z odličnim spoštovanjem

Viktor Wergles, „VIKA“

izdelovanje kem. preparatov, Studenci pri Mariboru Ciril Metodova ul. 16.

Potniki se sprejmejo Potniki se sprejmejo!

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.